

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Черкаської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Черкаської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Черкаської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляції. Очікування щодо девальвації національної валюти залишаються помірними.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – 22.2% (як і в III кварталі 2021 року) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами: частка респондентів, які очікують, що зростання цін не перевищить 7.5%, становить 52.6% (у попередньому кварталі – 66.7%), у цілому по Україні – 38.7%. Головним чинником інфляції респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- помірну девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 38.9% респондентів (найнижчі очікування девальвації серед регіонів) (у попередньому кварталі – 35.3%), у цілому по Україні – 72.2%;
- поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами: баланс відповідей – 10.5% (у попередньому кварталі – 25.0%) (таблиця), у цілому по Україні – 9.7%;
- збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку: баланси відповідей – 31.6% та 22.2% відповідно (у III кварталі 2021 року – 38.9% та «мінус» 16.7% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 21.8% та 20.6% відповідно;
- збільшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт нижчими темпами: баланс відповідей – 29.4% (у попередньому кварталі – 40.0%). Водночас респонденти області очікують прискорення зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 50.0% (у попередньому кварталі – 33.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – 6.9% та 19.1% відповідно (таблиця);
- незмінну кількість працівників на своїх підприємствах другий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0% (графік 4). У цілому по Україні очікується помірне зростання кількості працівників – 2.9%;
- зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на продукцію власного виробництва високими темпами: баланси відповідей – 84.2% і 63.2% відповідно (у III кварталі 2021 року – 83.3% і 35.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника високими темпами: баланси відповідей – по 73.7% (у III кварталі 2021 року – 70.6% та 58.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Основними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також брак кваліфікованих працівників (графік 5).

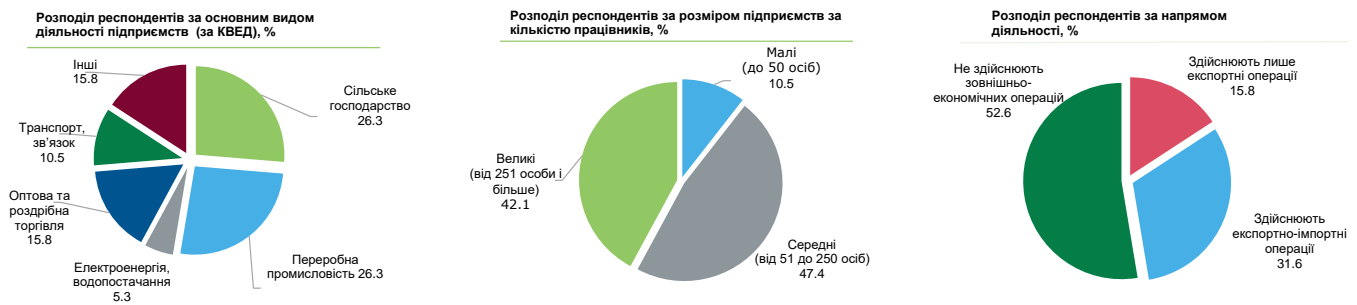
Очікування підприємств щодо потреб у збільшенні позикових коштів найближчим часом дещо послабилися (графік 8). 36.8% респондентів, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 9). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами. Вище, ніж у попередньому опитуванні, оцінено вплив значних коливань курсу гривні до іноземних валют (графік 10).

89.5% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

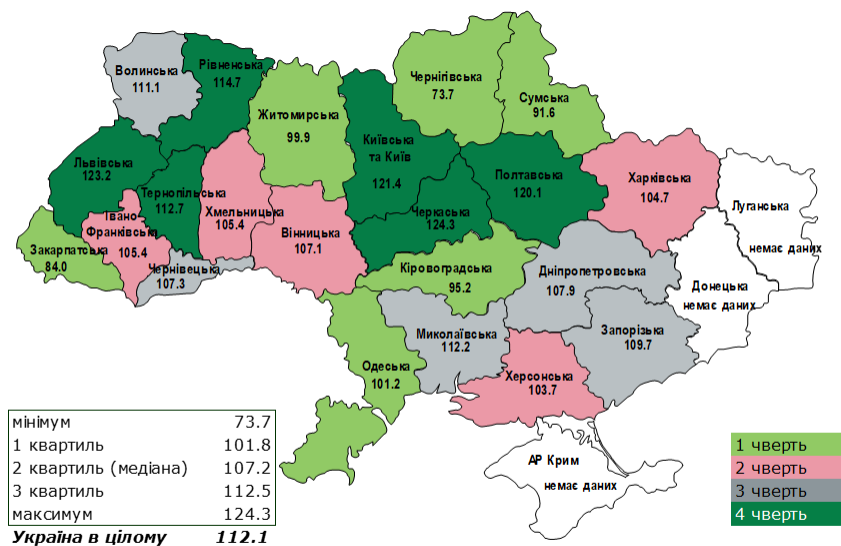
- поточний фінансово-економічний стан добрий: баланс відповідей – 31.6% (одні з найвищих оцінок серед регіонів) (у III кварталі 2021 року – 16.7%). У цілому по Україні – 7.0%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і оцінюється як вищий, ніж нормальний: баланс відповідей – 16.7% (у III кварталі 2021 року – «мінус» 8.3%);
- ресурси виробничих потужностей є достатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту: баланс відповідей – 5.3% (у попередньому кварталі – 11.8%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–29 листопада 2021 року;
- опитано всього 19 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

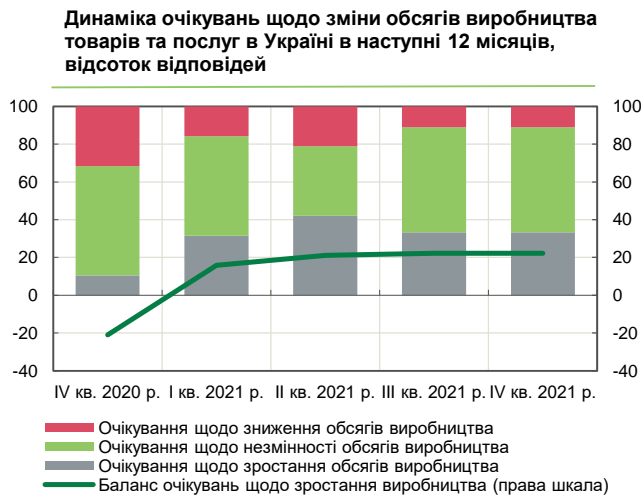
*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ЦО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Черкаської області щодо їх ділової активності (за складовими)

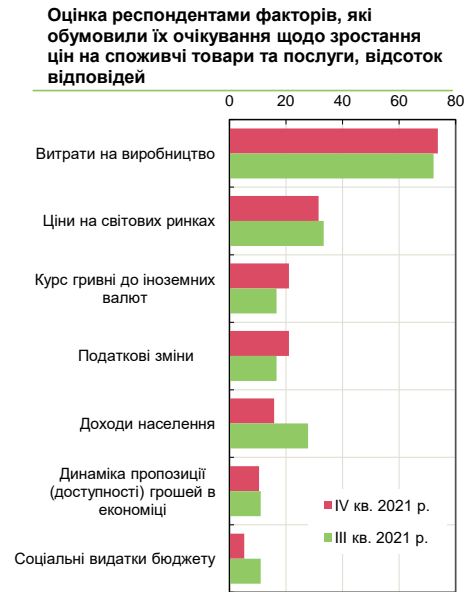
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	11.1	26.3	31.3	25.0	10.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	0.0	22.2	26.3	38.9	31.6
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-6.3	12.5	21.4	40.0	29.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	20.0	25.0	33.3	50.0
кількості працівників	-10.5	0.0	11.1	0.0	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

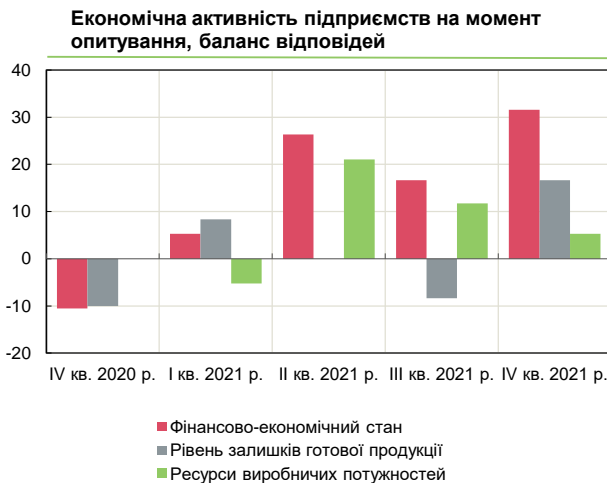
Графік 1

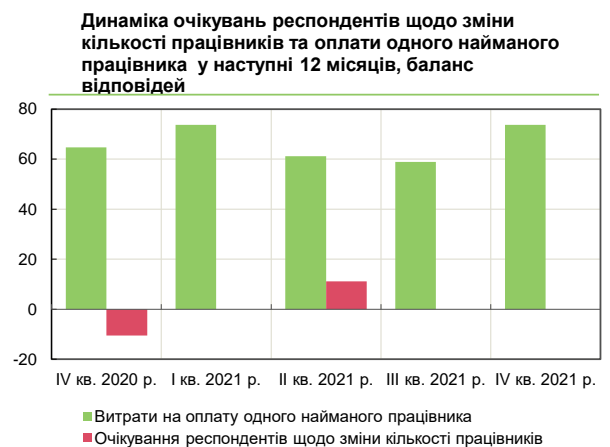
Графік 2

Графік 3

Графік 4

Графік 5

Графік 6

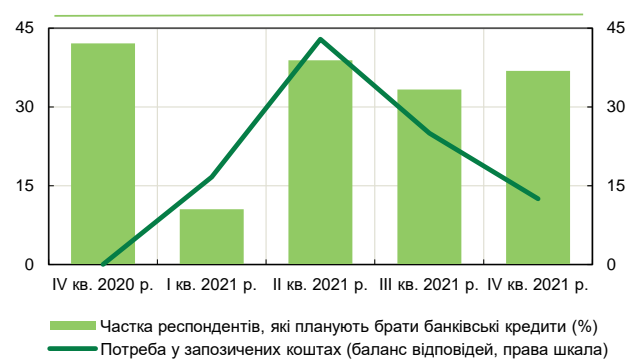
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

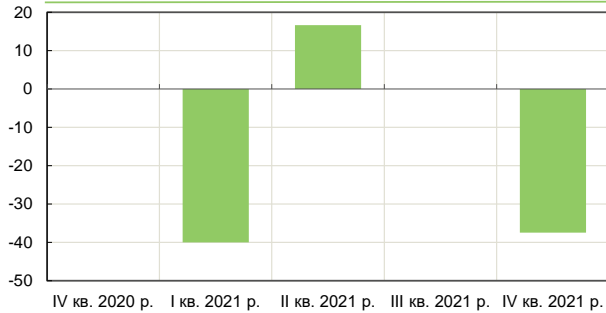
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

